

"Published and distributed under permit (No. 534) authorized by the Act of October 3, 1917, on file at the Post Office of Boston, Mass. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General."

Krikščionys darbininkai vienykitės! Spieskitės į vienintėlę darbo žmonių organizaciją Amerikoje — Lietuvių Darbininkų Sąjungą.

ORGANAS AMERIKOS LIETUVIŲ R. K. ŠV. JUOZAPŲ DARBININKŲ SĄGOS.

"DARBININKAS" eina utarninkais, ketvergais ir subatomis.

Metams \$4.00
Bostone ir apylinkėse m. \$5.00
Užrubėžij metams \$5.00

"DARBININKAS" 242-244 W. Broadway, South Boston, Mass.

Tel. So. Boston 620.

KAINA 4 CENTAI.

VOL. V, No. 118 (748).

KETVERGAS, SPALIO 14 D., 1920.

TUOJ VISIT ALKON LIETUVAI

SUJUSKIME, KAIP NIEKUOMET.

Vilnius, Lietuvos sostinė, priešrinko rankose. Abejoti nereikia, kad Lietuvos vyriausybė ir Lietuvos lietuviai dės visas pastangas atgauti Vilnių. Pastaruoju metu įvairių kolonijų lietuviai surengė didelės parodos išreikšimui protesto prieš lenkus plėšikus. Tas gerai. Bet tai toli gražu ne viskas, ką Amerikos lietuviai privalo padaryti. Kad padarytume tikrą įspūdį į Amerikos visuomenę ir kad prieš lenkus išgydytume, tai kitą turime pasirodyti.

Kovojančiai Lietuvai privalome knogreičiausia knogausia pinigine parama suteikti. Tuoj be jokio atidėjimo privalo sujusti visų kolonijų lietuviai. Amerikos katalikiškoji visuomenė vedama Federacijos ir Tautos Fondo skiriam lapkritį ir gruodį didžiausiam vajui Lietuvos valdžios reikalams. Aukos koncentruojamos bus į Tautos Fondą ir į šį jo be jokio atidėjimo žymesnėmis sumomis kablegrama bus siunčiamos Stulginsko, einančio valstybės prezidento pareigas, vardu.

Kolonijų veikėjai, draugai, kuopos, Tautos Fondo skyriai, privalėtų turėti tam tikrą susirinkimą išdirbti vajui plėgą ir knogreičiausia pradėti darbą.

DETROIT, MICH.

Detroito lietuviai masiniame susirinkime 10 spalio vienbalsiai nutarė aukoti kas mėnuo dalį uždarbio iki kol lenkų kariuomenė nebus išvyta iš Lietuvos teritorijos.

Politikos Komitetas.

Paskutinė didžiausia kova atėjo už Lietuvos nepriegulmybę. Dėkime aukas tai kovai.

Pliek lenkus plėšikus šimtais, penkdešimtimis.

Pilkime aukas Vilniui valstybei.

Šturmo Lietuvos likimo valstybės atėjo. Ką tu padarysi šioje valandoje.

100.000 DOLERIŲ LIETUVAI. 300.000 AUKSINŲ JAU LIETUVŲ.

Amerikos lietuviai katalikai, suvažiavę L. R. K. Federacijos kongresan Waterbury, Conn. ir įgirdę Tėvynės pagalbos šaukiantį balsą, nutarė, kad Tautos Fondas parengtų vajų Lietuvos laisvės reikalams.

L. R. K. Federacijos, Tautos Fondo bei L. R. K. Rėmėjų Draugijos valdybos savo susirinkime, Federacijos raštine, spalio 7 d., 1920, atsižveždami į momento svarbą ir ūmies Lietuvos pagalbos reikalingumą, nutarė: kad surinkti Lietuvos laisvės reikalams 100,000 dolerių lapkritio ir gruodžio mėnesiuose. Tai gi šiuo kreipiamės ir garbinga dvasiškija, T. F. skyrių valdybas ir šiaip visus tėvyninčius, neatidėliojant rengties į darbą, kad kuo daugiau Lietuvos pagalbos suteiktų.

Tautos Fondo skyrių valdybos tuojau suaukiet susirinkimus, o ganizuokit kolektojų būrius, eikite per stubas, rengkite fėrus, teatrą, prakalbas rinkite aukas. Parapijų chorai čia labai daug galėtų pagelbėti, mokyklų vaikai, ir juos patraukti darban. Žodžiu — kiekvienas lietuvis ir lietuvaite, kurio tik krutinėje plaka širdis ir gislose teka lietuviškas kraujas, stokit pagalbon kovoje už Lietuvos Laisvę.

Sin susirinkimam atsilankę Lietuvos Misijos nariai, gerb. kun. Jonas Žilius ir majoras Žadeikis, prašydami suteikti kokią nors greitą pagalbą, ant atsišaukimo iš Lietuvos nuo Lietuvos Gynimo Komiteto. Susirinkusieji matydami momento svarbą, kad palaukiant dvasią kovojančių už Lietuvos laisvę, nutarė: paskolinti iš Tautos Fondo atsargos kapitalo ir tuojau pasiųsti Lietuvos prezidento vardu 200,000 markių; L. R. K. Rem. Draugija pasiųs 100,000 markių; viso 300,000 markių.

Lapkritį ir Gruodį visi įsikiškime darban, kad tą 100,000 dolerių surinktume Lietuvos reikalams. Mūsų broliai kareivėliai savo kraują lieja, galvelės guldo už mūsų tėvų kraują sulaukysta žemelę, už tėvynės laisvę, o mes prisidėkime prie to švento darbo savo darbu ir doleriais.

Kauno Krikščionys, Tautos Fondo sek., 223 So. 9-th St., Brooklyn, N. Y.

Lenkai sakė, kad Tautų Lyga loja.

MŪSŲ KOVOS UŽ SOSTINĘ VILNIŲ.

Paskelbtomis Amerikos presoj žiniomis, dvi lenkų divizijos, genelo Żelickowski'o vedamos, spalio 9 dieną inėjo į Vilnių. Nebeįsivaikydami kitaip išsimeluoti, lenkai skelbia: jog tai jų armijos sukilėliai, kurių lenkų karo vadovybė nebegalėjus sulaikyti. Tautų Sąjungos Kontrolės Komisija buvo sustabdžiusi mūsų tarp lenkų ir lietuvių nuo spalio šeštos dienos 10 val. iš ryto, o po to lenkai, nepaisydami, "ką ten Ententos nariai loja," kaip sakė vienas anglų pranešimas, pradėjo visu frontu pulti ant lietuvių. Per dvi dienas ėjusi baisi kova, kuri padariusi daug nuostolių ir mums ir lenkams. Taip sako pranešimas mūsų štabe. Ir mes pilnai tikime, jog Lietuvos kariuomenė ir Šauliai yra padarę viską, kas buvo galima. Kaip įvyko ta visa tragedija, gauname žinių kiek paskia, o šį kartą padodame gautasias iš Vilniaus pro Berliną kablegramas:

Iš spalio 7 dienos, gauta 9 dieną:

Tautų Sąjungos Kontrolės Komisija Suvalkuose. Sustabdė operacijas nuo spalio šeštos dienos dešimtą valandą. Lenkai pasiūlė mums demarkacijos liniją į vakarus nuo Nemuno 8 gruodžio linijai. Paskui išilgai Nemuno, toliau į pietus nuo Marcinkonio, paskui į rytus ligi Bastūnų. Marcinkonys ir Varėnos kaimas lieka mums, Varėnos stotis lenkams. Lenkai nori sunaudoti geležinkelius Suvalkai ir Alytus Varėna užpalkyje demarkacijos linijos. Derybos dar eina. Kontrolės komisija apklausk Vilnių. Šią savaitę visos ministerijos ir Aukštieji Kuriai atvažiuoja Vilnių.

Pasiųsta spalio 10 dieną, 5-12 val., iš Berlino: (Iš Vilniaus pasiųsta Spalio 9 dieną)

Sulig sutarties Suvalkuose lietuviai sustabdė Varėnos ruožte ginklus 6 d. spalio, 10 val. ryte. 6 d. spalio 6 val. vakare lenkų šarvuotas traukis kulkosvaizdžiais ir armatomis apšaudė lietuvių Beksuose Bortkeluose užpildami visu frontu. Rytuose nuo Varėnos mes atsitraukėm ir sustiprinom liniją: Smotanka - spasylių-Krušaičiai - Jackūnai - Montvilovščina - Maliskiai - Viktoravo - Bajorai - Šeštoki. Šyryt išvažiavo lenkų frontan šiaurėje Alytaus Anglų konsulato m-

joras Bargitev, Prancūzų misijos kapitonas Puvol. Lenkai laukio alijantų nusprendimą. Prašom griežtai protestuoti. "Elta."

Nuo Vice-Ministerio P. Klimo: Pasiųsta pro Berliną Spalio 8 dieną iš Vilniaus)

Su lenkais mūsų eina visą dieną ir naktį 12-16 viorsų į pietus nuo Vilniaus. Daug aukų abiejų pusių. Į staigas evakuojamos, bet kova vedama iki paskutiniosios. Atsitraukimo atvejuje alijantų Misija apsiimanti Lietuvos vyriausybės reprezentaciją ir mūsų interesų gynimą bei saugojimą. Jų žinioje paliekama dalis komendantūros bei milicijos. Prancūzų, Anglų karininkai Cournaut ir Šaulys nuvyko frontan. Sąjungos Komisija dar neatvažiuo Vilnių.

Pasiųsta Spalio 10 dieną, 5-20 val. iš Berlino, pasiųsta iš Vilniaus 8 spalio.

Vakar Suvalkuose lenkai pasirašė demarkacijine linija karo paliaubų sutartį. Lenkų kariuomenė visu intuzimu veržiasi Vilniaus link. Eina atkaklios kovos aplink Vilnių, stiprinami apkasai. Lietuviams pasiryžus žūti ar laimėti ir savo kraują atpirkti savo sostinės laimę — tėvynės nepriklausomybę. Vyriausybė šiandien išsivakuoja Kauną. Tuo tarpu mūsų paskutinė telegrama iš Vilniaus. Prašoma tuo tarpu ją išplatinti kuoplačiausiai.

Lietuvos Inf. Biuras.

DEL VILNIAUS.

Varšava, spalio 11. — Iš Gardino pranešama, kad subatog gen. Żelguski, kurio jėgos užėmė Vilnių, įsteigė Vilniuje provizionale valdžią.

Vakar vakare lenkų seimas buvo suauktas svarstyti gen. Żelguski pasielgimą. Būsianti pašaukta iš Suvalkų Tautų Lygos atstovai ištaisyti dalykus.

Vilnius buvo užimtas, knomet francūzų gubernatorių pasiūlė gen. Żelguskiui Vilnių paadryti laisvu miestu. Jėgos, kurios užėmė Vilnių yra lenkų lietuviai ir ne baltgudžiai arba lietuviai sukilėliai, kaip pranešta subatog. Prieš inėjimą į Vilnių gen. Żelguski pasiuntė generaliam štabui rezignaciją.

London, spalio 11. — Užsienio reikalų komisija lenkų seimo priėmė rezoluciją, pritariančią Vilniaus prijungimui prie Lenkijos.

POLISH NONSENSE.

ANGLIJA UŽ LIETUVĄ.

London, spalio 11. — Lenkų noras prijungti Vilnių prie Lenkijos gali sukelti krizį Europos reikaluose.

Anglijos pastangos sulaikyti karinius veikimus tarp lenkų ir lietuvių tik apribotą pasisekimą teturėjo. Yra pranešama, kad vienas Anglijos užsienio reikalų ofiso augštas valdininkas pasakęs: "This Polish nonsense has got to stop."

Yra sakoma, kad Anglijos vyriausybė greit pasiųs atstovą Lenkijos vyriausybei del Vilniaus pagrobimo. Dar skelbiama, kad gen. Żelguski pripažino lietuviams, anglams ir francūzams, kad jo įsakymai ėjo tiesiog iš Varšavos.

GENERALE MOBILIZACIJA LIETUVOJE.

Washington, D. C., spalio 13. — Lietuvos Atstovybė gavo pranešimą iš Kauno, kad Lietuvos kabinetas paskelbė generalę mobilizaciją visoje Lietuvoje gintis nuo išlaikinių prieš lenkų.

Žiūrėk, kad tavo draugai ir pažįstami atliktų pareigą del Lietuvos DABAR.

CENTRALĖ VALDŽIA.

Varšava, spalio 11. — Nauja "Centrale" Lietuvių Valdžia" Vilniuje, pasak telegramos iš Lydos, paskelbė įsteigimą naujos valstybės.

Ta taip vadinama valdžia paskelbė keletą problemacijų. Vienoj skelbia naujos valstybės įsteigimą ir žada suaukti artimoje ateityje Seimą. Antrojo problemacijoj prašo Lenkijos valdžios atleidimo už nepaklusnybę gen. Żelguski kareivij. (Ne atleidimo, o pagyrimo Lenkijos valdžios turi prašyti už uolų pildymą įsakymų iš Varšavos).

Trečio problemacija kreipiasi į Kauno vyriausybę reikala būsiančių santykių.

Vilniuje esanti įsteigta Taryba iš šešių — dviejų "lietuvių", dviejų lenkų ir dviejų baltgudžių. Pirmininku yra Bramoviez. (O kur žydai, kurie sudaro Vilniaus miesto gyventojų didžiumą!).

Po visą Vilnių išlipinta plakatai skelbiantys, kad Vilnius turi Lenkijai prigulėti.

LAIKRAŠČIAI IŠ LIETUVOS.

ISSIRAŠYKITE.

Šiomis dienomis atėjo Kauno "Laisvė" rugsėjo 25 ir 26 dienų ir "Tauta" 24 dienos.

Išsirašykite tų laikraščių iš Lietuvos už kiek norite. Už 50c. gausite 15 ekz.

Laimėkite dovanas.

DVI DOVANOS.

LDS. Centro pirmininkas p. Abračinskas skiria dvi auksines dovanas. Tas, kuris daugiausia surinks pagarsinimų į LDS. Kalendorių 1921 metams, tai tas gaus \$2.50 auksu. Ta kuopa, kuri iki sekančio 6-to LDS. seimo prirašys daugiausia naujų narių, gaus \$2.50 auksu.

VIRBALIS

(Vilkaviškio apskrities)

Rugpjūčio mėn. 22 dieną buvo čia gerai žinomų ir gerbiama kun. Jono Navicko primicija. Žmonių bažnyčioje buvo labai daug. Bažnyčios išpuošimas gerai buvo pritaikintas iškilimams; daug rimties teikė choras ir jam per pamaldas padėjęs orkestras.

Per iškilmingas Primicijanto šv. Mišias asistavo archidijakonu kun. P. Naujokaitis, diljakonu — kun. V. Mykolaitis-Putinas iš Friburgo, Šveicarijos, subdijakonu kun. M. Ražaitis iš Rymo, Italijos, kun. Dr. Česaitis iš Marijampolės ir kun. M. Stankevičius. Kun. J. Jakaitis iš Worcester, Mass. sakė pamokslą, pilnai pritaikintą iškilimams ir naujan gyveniman žengiančiam solenzantui.

Primicijų iškilimėse ir po to įvykusiame šeimyniniame pasilinksminime dalyvavo ir tų pasiryžimų įvykdymo laidavimui dar kun. Jakaitis iš Worcester, kun. J. Ambotas iš Hartford, Conn., p. P. Jakaitis ir p-nia Rebboli, turistė amerikietė. Gerb. Primicijanto

Šių auksinių dovanų paskyrimą gerb. pirmininkas pranešė LDS. Centro Valdybos susirinkime, laikytame spalio 11 d. Kaip gerb. pirmininkas Abračinskas išsireiškė, tai kuopa gavusi dovaną už prirašymą daugiausia naujų narių galės dovaną paskirti arba kuopos išdan arba skirti tam kuopos nariui, kuris daugiausia naujų narių prirašys.

draugų dalyvavo iš Šveicarijos, Italijos, Vokietijos ir Amerikos. Iš prakalbų, žmonių, pažymėtinos: kun. P. Dogelio prakalba, kun. M. Ražaitis iš Romos, kun. V. Mykolaitis-Putinas iš Friburgo, p. Prano Raulinaičio, Lietuvos Darbo Federacijos pirmininko, dabar Friburge, ir kun. Jakaitis iš Worcester, Mass. Ypač kun. Jakaitis vaizdingai nupasakojo praeitą ir būsimąją primicijanto kun. J. Navicko turtingą ir sėkmingą darbą, gerb. primiciją ir teisingai įvertino platų kun. Jono visuomeninį darbą Amerikos lietuvių tarpe. Iškilnių pabaigoje kun. Dr. Česaitis pasakė dar gilų ir turiningą prakalbą. Galop kalbėtojams ir svečiams maloniai atsakė gražia prakalba gerb. Primicijantas.

Daug baigtų darbų buvo priminta, daug gražių minčių ir pasiryžimų išreikšta. Lyg to viso patvirtinimui ir tų pasiryžimų įvykdymo laidavimui pasirodė ir darbai, kurių vienas tebėrinė pamintat: ateitininkams surinkta 3.000 suviršum markių.

P. Jucaitis.

Visa Lietuva kovon prieš lenkus grobikus.

VISI LIETUVOS VYRAI GRIEBIASI GINKLO.

London, spalio 12. — Čiolo mis žiniomis iš visų Lietuvos kraštų vyrai, kurie tik gali pakeisti ginklą plaukia į Kauną su tikslu kad padaryti kontrataką prieš lenkus pagrobimus Vilnių. Taip skelbia laikraštis London Times telegramoj gautoj iš Kauno.

pulti Kauną.

Tolien telegramoj skelbiama, kad Kaune suauktas lenkų didikų suokabis prieš Lietuvą. Tarp tų didikų yra žymieji Lietuvos dvarininkai. Pirmu daiktu suokabininkai plenavo perkirsinti geležinkelį tarp Virbalio ir Kauno, kad Lietuva negalėtų gabenti ginklų ir amunicijos iš Vokietijos.

